

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen,
Københavns Kommune

Positivliste til miljøvurdering i indstillinger

Indholdsfortegnelse

1	Introduktion.....	2
2	Terminologi.....	2
3	De tre trin i miljøvurderingen.....	3
4	Sagstyperne i positivlisten.....	4
4.1	Forankring af miljø.....	5
4.2	"Fej for egen dør" - Drift og udvikling af Kommunens forvaltning, institutioner og virksomheder.....	6
4.3	Byggeri og anlæg: Udførelse og drift.....	6
5	Positivlisten.....	9

1 Introduktion

Hvad er positivlisten? Positivlisten skal forenkle og forbedre miljøvurderingen i indstillingerne til de politiske udvalg. Udviklingen af positivlisten er besluttet i Borgerrepræsentationen den 25. marts 2004. Positivlisten for Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (BIF) omhandler:

- Terminologi
- De tre trin i udarbejdelse af miljøvurdering
- Sagstyperne på positivlisten
- Positivlisten.

Terminologien og de enkelte trin i miljøvurderingen gælder alle forvaltninger. Positivlisten og den dertilhørende beskrivelse af sagstyperne på positivlisten er specifik for den enkelte forvaltning.

Positivlisten er rettet mod sagsbehandlere i deres udarbejdelse af indstillinger og miljøvurderinger.

2 Terminologi

Sagsområdet	Sagsområdet vil oftest være defineret med udgangspunkt i en administrativ enhed, en politisk vedtaget plan i Borgerrepræsentationen eller styrelsesvedtægten for Københavns Kommune. Et sagsområde kan blive administreret i en eller flere forvaltninger.
Indstillingstype	Indstillingstype refererer til indstillingens indhold og status. Med indhold menes, om indstillingen er en plan eller politik eller er en mere konkret bevilling, en aktivitet eller et andet konkret tiltag. Med status menes, om indstillingen er til drøftelse, orientering, forslag, godkendelse eller endelig vedtagelse i udvalget. Desuden om indstillingen er en hørings sag og om en indstilling fremsættes af en eller flere forvaltninger (fællesindstilling).
Sagstype	Sagstype er kombinationen af sagsområde og indstillingstype. Forvaltningen bruger forskellige indstillingstyper inden for hvert sagsområde. Positivlisten viser, hvilke indstillingstyper der skal miljøvurderes.
Miljømålsætninger	Miljømålsætninger er politisk formulerede miljømål, som Kommunen vil arbejde hen imod at få opfyldt. De miljømålsætninger, som miljøvurderingen skal forholde sig til, er vedtaget primært i planer eller politikker af Borgerrepræsentationen. Målsætningerne omhandler miljøpolitik eller relaterede politikker.

Tabel 2-1 Sammenhæng mellem sagsområde, indstillingstype, sagstype og målsætninger - et par eksempler

Begreb	Eksempel A	Eksempel B
Sagsområde	Byggeri: Anlæg og drift	"Fej for egen dør"
Indstillingstype	Indstilling om projektplaner (Overordnede planer for konkrete sager)	Ansøgning om puljemidler
Sagstype	Ansøgning om puljemidler til trafikdæmpende foranstaltninger	Ansøgning om puljemidler til kost og økologi
Målsætning	"Det er målet at øge cykeltrafikkens andel af den samlede trafik, og dette mål skal tilstræbes opfyldt gennem yderligere forbedringer af cyklisternes sikkerhed, komfort og fremkommelighed."	"Mindst 75 % af det offentlige fødevarerforbrug skal være økologisk" (Dogme 2000)

Positivlisten

Positivlisten identificerer de sagstyper, der vurderes at kunne medføre væsentlig miljøpåvirkning. Til alle sagstyper (sagsområder og indstillingstyper) på positivlisten kobles politisk vedtagne miljømålsætninger. Listen skaber dermed overblik over forvaltningens sagsområder og indstillingstyper samt relaterede miljømålsætninger. Af listen fremgår det, fra hvilke planer og politikker målsætningerne stammer.

Miljøvurdering

Miljøvurdering skal foretages, når en sagstype er på positivlisten. Hvis miljøpåvirkningerne forventes at være væsentlige, skal miljøvurderingen indeholde dels en beskrivelse af miljøpåvirkningerne dels en kobling til og en vurdering af om sagen har en positiv, neutral eller negativ indvirkning på de miljømålsætninger, der er nævnt i positivlisten for den enkelte sagstype. Hvis miljøpåvirkningerne derimod ikke er væsentlige, skal dette fremgå af miljøvurderingen. I de tilfælde skal der ikke ske en kobling til miljømålsætninger.

3 De tre trin i miljøvurderingen

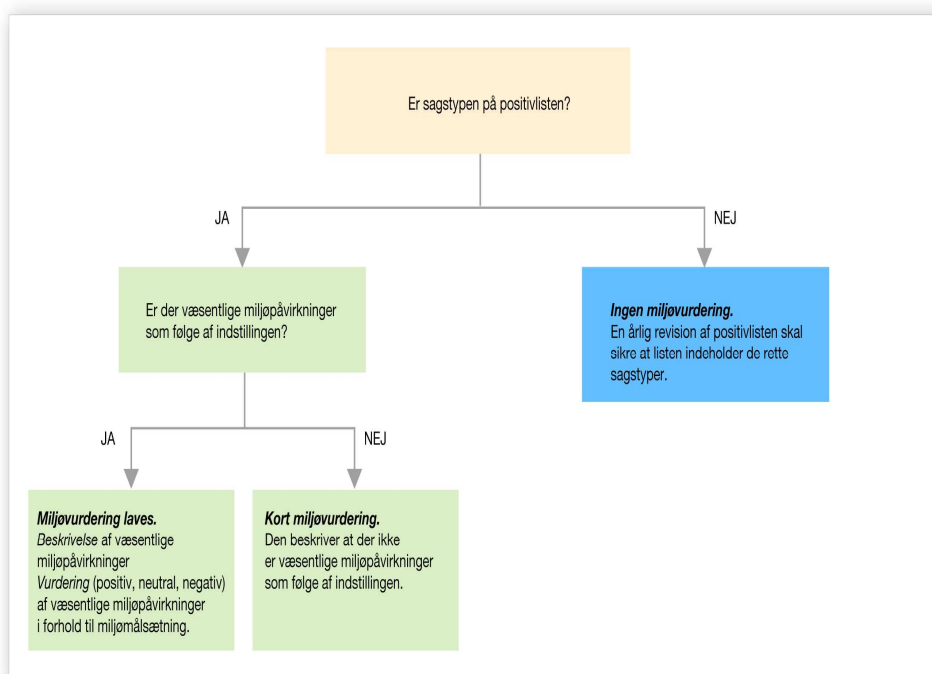
Arbejdet med miljøvurderingen er en del af arbejdet med indstillinger til udvalgene. Dette afsnit viser den overordnede proces i udarbejdelsen af en miljøvurdering. Første spørgsmål er, hvorvidt der skal laves en miljøvurdering på sagen. Dette beror på to faktorer, der kan formuleres som enkle trin (1 og 2). De skal gennemføres inden selve miljøvurderingen (3) udarbejdes.

- 1 På baggrund af positivlisten afgøres det, om en sagstype skal miljøvurderes.
- 2 Sagsbehandleren vurderer, om der forventes væsentlige miljøpåvirkninger som følge af sagens gennemførelse.

- Miljøvurderingen gennemføres. Den forventede miljøpåvirkning beskrives. Sagsområdet er i positivlisten koblet til en eller flere relevante miljømålsætninger. Såfremt den forventede miljøpåvirkning vurderes at være væsentlig, gennemføres nu en vurdering af om "sagens" gennemførelse har positiv, neutral eller negativ effekt på de respektive miljømålsætninger.

Trinnene i udarbejdelsen af miljøvurdering er vist i figur 3.1.

Figur 3.1 De tre trin i miljøvurdering

4 Sagstyperne i positivlisten

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen udarbejder i dag indstillinger til det politiske udvalg inden for 3 sagsområder, som kan give anledning til væsentlige miljøpåvirkninger (se tabel 4-1). De 3 sagsområder er stammen i positivlisten for BIF. Tabel 4-1 viser de planer, politikker og beslutninger, som kobler sig til sagsområder, der har væsentlige miljøpåvirkninger. Planerne og politikkerne indeholder de sagsrelevante miljømålsætninger, som er vedtaget i Borgerrepræsentationen.

Tabel 4-1 Oversigt over sagsområder og relaterede planer og politikker

Sagsområder	Planer og politikker indeholdende målsætninger	Vedttaget i Borgerrepræsentationen
Forankring af miljø	Dogme 2000	13. juni 2001
	Miljøpolitik for København (2003)	13. november 2003

Sagsområder	Planer og politikker indeholdende målsætninger	Vedttaget i Borgerpræsentationen
"Fej for egen dør" - Drift og udvikling af Kommunens forvaltning, institutioner og virksomheder	Dogme 2000 (2000)	13. juni 2001
	Affaldsplan 2008	17.marts 2005
	Miljøpolitik for København	13. november 2003
	Vandforsyningsplan 2001	3. oktober 2002
	Københavns Kommunes Indkøbspolitik	11. juni 2003
	Kommuneplan 2005 (8: Trafik og trafik anlæg)	15. december 2005
	Politik beslutning i BR vedr. "Redegørelse om implementering af partikelfiltre"	20. marts 2003
Byggeri: Anlæg og drift	"Miljø i byggeri og anlæg"	23. februar 2006
	Kommuneplan 2005 (3: Boliger)	15. december 2005
	CO ₂ -plan for Københavns Kommune 1990-2010	5. september og 28. november 2002
	Strategi for indsats mod jord- og grundvandsforurening (2003)	6. oktober 2003 (vedtaget i Miljø- og Forsyningsudvalget)
	Regulativ for anvisning af forurenede jord	19. september 2002
	Vandforsyningsplan 2001	3. oktober 2002
	Affaldsplan 2008	17. marts 2005

Nedenstående beskrives de 3 sagsområder og de dertilhørende indstillingstyper.

4.1 Forankring af miljø

Sagsområdet "forankring af miljø" rummer aktiviteter som skaber "miljøforankring" hos borgere og virksomheder. Det sker primært med:

- Information
- Undervisning
- Formidling
- Inddragelse af interessenter

Indstillingstyper

Indstillinger med emner inden for sagsområdet skal miljøvurderes i forhold til handlings- og projektplaner, tilskud/ bevilling såsom ansøgning om puljemidler, tiltag/projektinitiativer og status.

4.2 "Fej for egen dør" - Drift og udvikling af Kommunens forvaltning, institutioner og virksomheder

Sagsområdet omhandler den drift og udvikling der foretages af Kommunens forvaltninger, institutioner og virksomheder. For drift og udvikling er der i Kommunen vedtaget miljømæssige rammer. Sagsområdet kaldes populært "Fej for egen dør" og omhandler emner som:

- Økologisk kost og fødevarer
- Miljøledelse - og certificering
- Indkøb
- Transport
- Vandforbrug og affald
- CO₂-udledning
- Energi og materialer (andre end byggematerialer)
- Byggeri (se sagsområdet for Byggeri: anlæg og drift)

Desuden omhandler sagsområdet "større arrangementer", der planlægges og afholdes af kommunens forvaltninger, institutioner og virksomheder.

Indstillingstyper

Indstillinger med emner inden for sagsområdet skal miljøvurderes i forhold til handlings- og projektplaner såsom koncept, tilskud/bevilling såsom ansøgning om eksterne midler og puljemidler, tiltag/projektinitiativer og status.

4.3 Byggeri og anlæg: Udførelse og drift

Anlægs - og driftsaktiviteter

Sagsområdet Byggeri: Anlæg og drift omhandler en række byggesager ved byfornyelse, støttet byggeri og kommunalt byggeri. Sagsområdet er relevant idet der ofte vil være væsentlige miljøpåvirkninger både i anlægsfasen og i den senere driftsfasen. Byggeri omfatter flere aktiviteter bl.a.:

- nybyggeri
- anlæg
- renovering
- vedligeholdelse
- driftsforhold

Miljøemner

Miljøvurderingen i forhold til byggeri tager udgangspunkt i pjecen "Miljø i byggeri og anlæg" (Københavns Kommune, 2006). De emner, der skønnes at have særlig betydning for ressourceanvendelsen, er:

- Miljørigtig projektering
- Energiforbrug
- Materialer
- Vand og afløb
- Byrum og natur

- Affald
- Støj
- Indeklima
- Byggepladsen

Indstillingstyper

Den politiske vedtagelse og godkendelse af aktiviteterne kan overordnet set relatere sig til tre indstillingstyper inden for byggeri. Indstillingstyperne er:

- Indstillinger om strategiske planer (langsigtede rammer for fastlæggelse af konkrete projekter eller planer med formål der bevirker at miljøet påvirkes)
- Indstillinger om projektplaner (overordnede planer for konkrete projekter)
- Indstillinger om kapitalbevillinger

Tekstboks 4-1 Forklaring af planer og bevilling

For BIF vil alle strategiske planer forsøge at påvirke miljøet sådan som f.eks. "Vandforsyningsplan", "Affaldsplan" eller "Agenda 21 plan". En projektplan er en oversigt over planlagte projekter, der skal afhjælpe et behov inden for et område (f.eks. udarbejdes der løbende revisioner af projektplanen for dagsinstitutionsområdet). I en indstilling om kapitalbevilling præsenteres et givent projekt (eller en gruppe af projekter) for politikkerne, og det indstilles, at de nødvendige midler bevilges eller ej. Flere af byggeprojekterne vil gennemløbe alle tre faser af indstillingstyper, men det kan sagtens forekomme at et byggeprojekt ikke gennemløber alle tre indstillingstyper.

Det foreslås at miljøvurderingen i indstillingen tager udgangspunkt i projektplaner (de overordnede planer for konkrete planer), når de udarbejdes på området. Miljøvurderingen i en indstilling om kapitalbevilling vil kunne bestå af en henvisning til den tidligere miljøvurdering i projektplanen med mindre, der er kommet væsentlige nye oplysninger som nødvendiggør, at miljøvurderingen må suppleres. I de tilfælde, hvor der ikke udarbejdes projektplaner må miljøvurderingen finde sted i selve indstillingen om kapitalbevilling.

I særlige tilfælde vil det dog være oplagt at lave en miljøvurdering i de strategiske planer.

Målsætninger

Den overordnede målsætning for kommunen er at "*efterleve miljømæssigt bæredygtige retningslinier inden for bygge- og anlægsområdet*" (Dogme 2000). I "*Miljø i byggeri og anlæg*" er defineret en række målsætninger for miljøhensyn i byggesager. Målsætningerne for miljøemnerne er differentieret i forhold til ambitionsniveau. I pjecen nævnes to niveauer for målsætninger:

- Minimumskrav - skal altid overholdes

- Anbefalinger - bør altid overvejes

Derudover indeholder pjecen et idekatalog med eksempler på hvordan minimumskrav og anbefalinger kan opfyldes.

Skabelon

Det foreslås, at der i indstillingens miljøvurdering først refereres til pjecen. Det foreslås dernæst at de kursiverede overskrifter er faste og skal udfyldes ved miljøvurdering af byggeri: anlæg og drift. Det er vigtigt at der skrives:

- *Emner*: Skriv hvilke emner som er relevante i denne sag.
- *Minimumskrav*: f.eks. ”Minimumskravene er opfyldt for alle relevante emner på nær i forhold til X antal krav inden for energiforbrug, byrum og natur Fravigelsen skyldes...”.
- *Anbefalinger*: f.eks. ”for vand og afløb anvendes anbefalingerne om a) udnyttelse af afløbsvand til varmeveksling; og b) Vandforbruget i husholdninger må ikke overstige 90 liter pr. person pr. døgn”.

Det er vigtigt at skrive eksplicit at minimumskravene for hvert emne er opfyldt (hvis de er!). Dermed frarådes, at der i miljøvurdering blot henvises til byggepjecen uden videre vurdering. Man skal forholde sig til hvert enkelt emne om de opfylder minimumskrav og eller evt. anbefalinger.

5 Positivlisten

Positivlisten indeholder de typer af sager, der vurderes at medføre en væsentlig påvirkning af miljøet. Der er koblet politisk vedtagne målsætninger til alle sagstyper på positivlisten. Sagstyperne er den specifikke indstillingstype inden for et givet sagsområdet.

Positivlisten (tabel 5-1) omfatter sagsområder, indstillingstyper og de relaterede miljømålsætninger.

Tabel 5-1. Positivlisten for Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

Sagsområde	Indstillingstype	Målsætninger
Forankring af miljø	<ul style="list-style-type: none"> - Planer - Projekter - Ansøgning om puljemidler 	<p>"give børn og unge mulighed for at deltage i forbedringen af lokalmiljøet og dermed bl.a. skabe forudsætninger for, at de kan tage stilling og handle som miljøbevidste fremtidige borgere" (Kommuneplan 2005. 7: Børn og Unge i Byen)</p> <p>"Erhvervslivet skal inddrages formelt i udvikling af et bedre miljø" (Dogme 2000).</p> <p>"Boligområderne skal inddrages i udarbejdelse af lokale Agenda 21'ere." (Dogme 2000).</p> <p>"Informere om miljøforhold, demonstrere handlemuligheder og skabe gunstige betingelser for borgere og erhverv til at integrere miljø i daglige handlinger, så borgere og erhvervslivet tager medansvar for byens udvikling" (Miljøpolitik for København 2003).</p> <p>Mål fra Agenda 21 plan 2004-07: Inden udgangen af 2008 har Københavns Miljønetværk 350 medlemmer: Københavns Miljønetværk skal rumme flere netværk, der repræsenterer de forskellige brancher. Inden udgangen af 2008 har 900 forskellige virksomheder deltaget i netværkets aktiviteter.</p> <p>Antallet af miljøcertificerede offentlige og private virksomheder i København skal øges fra 39 i 2003 til mindst 100 i 2008.</p> <p>Kommunen vil øge miljøkompetencen hos borgere, erhvervsliv og i kommunen.</p> <p>Kommunen vil informere om hvordan man kan handle miljørigtigt.</p> <p>Kommunen vil gøre relevante miljødata elektronisk tilgængelige for borgerne og for kommunens virksomheder senest ved udgangen af 2005.</p>

Sagsområde	Indstillingstype	Målsætninger
<p>"Fej for egen dør" - Drift og udvikling af kommunens forvaltning, institutioner og virksomheder</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Planer - Koncept - Ansøgning om eksterne midler - Ansøgning om puljemidler 	<p><i>Kost og økologi:</i> 75% af den mad, som serveres i kommunens køkkener og kantiner, skal være økologisk inden udgangen af 2008 (Agenda 21 plan 2004-07)</p> <p><i>Miljøledelse – og certificering:</i> Alle forvaltninger i Københavns Kommune skal være miljøcertificeret inden udgangen af 2008 (Agenda 21 plan 2004-07)</p> <p><i>Grønt budget:</i> Alle forvaltninger i Københavns Kommune skal være miljøcertificeret inden udgangen af 2008 (Agenda 21 plan 2004-07)</p> <p><i>Indkøb:</i> "Samarbejde med miljøbevidste leverandører og efterspørge miljørigtige varer og tjenesteydelser. Miljøkrav skal indgå som en del af kommunens kontrakter med leverandører" (Miljøpolitik for København)</p> <p>"Københavns Kommune vil gøre en aktiv indsats for at mindske miljøbelastningen fra kommunens virksomhed, bl.a. gennem miljørigtige indkøb. Miljørigtige indkøb drejer sig grundlæggende om at vælge produkter, som i et livscyklusperspektiv påvirker miljøet mindst muligt. Det betyder, at Københavns Kommune lægger vægt på at produkter og tjenesteydelser: - Er fremstillet på den mest miljøvenlige måde. - Distribueres på den mest miljøvenlige måde. - Belaster miljøet mindst muligt under brug (f.eks. energiforbrug). - Kan bortskaffes på den mest miljøvenlige måde." (Københavns Kommunes Indkøbspolitik 2003)</p> <p>Mål fra Agenda 21 plan 2004-07: Kommunen vil øge andelen af leverandører, der er Emas-registreret eller lever op til kriterier for certificering efter ISO 14001 til 80% i 2007 Kommunen vil vægte miljø- og arbejdsmiljøspørgsmål mindst 20% som udgangspunkt i forbindelse med vurdering af tilbudene Kommunen vil fra 2007 ikke købe produkter, der indeholder PVC, klorerede opløsningsmidler samt stoffer, der står på Miljøstyrelsens liste over uønskede stoffer</p>

Sagsområde	Indstillingstype	Målsætninger
		<p>Kommunen vil ved indkøb af elforbrugende produkter stille samme krav til produkternes energiforbrug som elsparefondens A-klub</p> <p>Kommunen vil efterspørge miljømærkede produkter</p> <p><i>Affald:</i> "Alle kommunens forvaltninger, institutioner og virksomheder har indført fuld kildesortering efter gældende regler senest i 2004" (Affaldsplan 2008)</p> <p><i>Vand:</i> "Vandforbruget i kommunen reduceres fra 11 liter pr. indbygger pr. døgn til 9 liter i 2005 og 8 liter i 2006" (Vandforsyningsplan 2001)</p> <p><i>Transport:</i> " Forvaltningerne skal i nye udbud og aftaler mv. kræve, at der fra den 1. juli 2004 er partikelfiltre på lastbiler, busser samt store arbejdsmaskiner og materiel, hvor der kan monteres effektive filtre" (Politisk beslutning i Borgerrepræsentationen, marts 2003)</p> <p>Inden udgangen af 2006 skal alle medarbejdere i kommunen have adgang til tjenestecykel i arbejdstiden</p> <p>Kommunen vil integrere transport i de miljøledelsessystemer kommunens forvaltninger skal indføre</p> <p>Kommunen skal senest i 2008 i alle nye udbud og aftaler, der omfatter transportområdet, inddrage miljø-, og energihensyn, som anbefalet i Miljøstyrelsens miljøvejledninger for indkøb (Agenda 21 plan 2004-07)</p> <p><i>CO₂:</i> "CO₂-udledningen fra energiforbrug, transport og affaldshåndtering i Kommunen skal reduceres med 35% i perioden 1990-2010" (CO₂-plan for Københavns Kommune)</p> <p><i>Grønne regnskaber:</i> "Der udarbejdes årligt et grønt regnskab for hhv. kommunens geografiske grænser og kommunens institutioner" (Dogme 2000)</p>

Sagsområde	Indstillingstype	Målsætninger
		<p>Mål fra Agenda 21 Plan 2004-07:</p> <p>Københavns Kommunes Grønne regnskab skal tydeliggøre indsatsen for at mindske miljøbelastning og ressourceforbrug i forvaltninger og institutioner over for kommunens ansatte samt over for borgere og virksomheder</p> <p>Københavns Kommunes grønne regnskab for 2005 skal indeholde de indikatorer der kræves i Dogme samarbejdet</p>
<p>Byggeri og anlæg: udførelse og drift</p>	<p>- Planer - Bevillinger</p>	<p><i>Se målsætninger i pjecen "Miljø i byggeri og anlæg". Herudover kan følgende målsætninger være relevante:</i></p> <p><i>Vand:</i></p> <p>"Kommunen vil reducere vandforbruget, så drikkevandskvaliteten og forsyningen sikres, og der tages hensyn til naturen i de områder, hvor vandet indvindes" (Vandforsyningsplan 2001).</p> <p>"Vandforbruget i husholdninger skal reduceres til 120 liter pr. indbygger pr. døgn i 2005 og 110 liter i 2010" (Vandforsyningsplan 2001).</p> <p>"Vandforbruget i erhvervslivet skal reduceres til 36 liter pr. indbygger pr. døgn i 2005 og 34 liter i 2010" (Vandforsyningsplan 2001).</p> <p><i>Affald:</i></p> <p>"Affaldsmængderne skal reduceres (affaldsforebyggelse), affaldets indhold af miljøfarlige stoffer skal mindskes og ressourcer i affald skal udnyttes bedre (genbrug og genanvendelse)" (Affaldsplan 2008)</p> <p><i>Støj:</i></p> <p>"Halvere antallet af boliger belastet med trafikstøj over 65 dB(A) i 2010 i forhold til 1995" (Kommuneplan 2005. 9: Byens Miljø og Ressourcer)</p> <p>"Støjniveauet i områder til boliger, institutioner mv. Samt rekreative områder på langt sigt ikke overstiger 55 dB(A) (Kommuneplan 2005: 9 Byens Miljø og ressourcer) (Trafik og Miljøplan 2004)</p> <p><i>Jord:</i></p> <p>"Kommunen skal sikre, at jordforurening ikke udgør en indeklima-</p>

Sagsområde	Indstillingstype	Målsætninger
		og kontaktrisiko over for borgere." (Strategi for indsats mod jord- og grundvandsforurening) "Al forurenede jord, der kan renses, bliver rensede" (Regulativ for anvisning af forurenede jord)